

Samodzielna Pracownia Diagnostyki i Immunologii Nowotworów
Independent Laboratory of Cancer Diagnostics and Immunology
Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Lublin, 3.072023 r.

**Ocena rozprawy doktorskiej mgr pielęgniarstwa Krystyny
Krygowskiej *”Wpływ edukacji kobiet ciężarnych w szkołach rodzenia w
województwie podkarpackim na częstość występowania depresji poprodowej”***

Ciąża, poród, połóg oraz wczesny okres popołożowy pomimo tego, że uważane są za zjawiska fizjologiczne, wpływają bardzo istotnie na jakość życia kobiety. Dynamicznie zachodzące zmiany anatomiczne, hormonalne związane z macierzyństwem niewątpliwie wpływają na zdrowie fizyczne oraz psychiczne w tym na występowanie depresji poporodowej. poczucie kobiecości, co istotnie wpływa na funkcjonowanie w

rodzynie i społeczeństwie. Kluczem do wyjaśnienia tych zjawisk psychologicznych i somatycznych i zapobieganie ich wstąpieniu, jest bardziej dokładne poznanie czynników ryzyka.

Od wielu lat prowadzone są szkoły rodzenia, które przygotowują kobietę oraz jej męża do porodu, zmniejszają stres związany z porodem, pomagają bezpiecznie urodzić dziecko i umiejętnie opiekować się nim. W tym aspekcie podjęcie badań dotyczących wpływu szkoły rodzenia na występowanie depresji poporodowej i innych emocji i zachowań i umiejętność radzenia sobie z tymi problemami uważam za bardzo cenne i mające duże znaczenie praktyczne.

Przedstawiona do oceny rozprawa doktorska magister pielęgniarstwa Krystyny Krygowskiej „*Wpływ edukacji kobiet ciężarnych w szkołach rodzenia w województwie podkarpackim na częstość występowania depresji poporodowej*” wpisuje się w te nowoczesne trendy badawcze psychosomatycznego zdrowia kobiet w okresie okołoporodowym i wnosi istotne obserwacje kliniczne i społeczne. Wybór tematu badawczego oraz sposób jego realizacji jest ciekawy i świadczy o zrozumieniu tego problemu.

Rozprawa na stopień doktora ma typowy układ dla tego typu publikacji, wzorowany na dobrych standardach obowiązujących przez wiele lat, i składa się z: wykazu skrótów, wstępu obejmującego główne problemy badania, celu badania, materiału i metodyki, metodyki statystycznej analizy, wyników, dyskusji, wniosków, piśmiennictwa, streszczenia w języku polskim i angielskim, wykazu tabel oraz załączników.

Wprowadzenie teoretyczne dobrze odzwierciedla toczącą się na łamach czasopism medycznych dyskusję dotyczącą wieloczynnikowych uwarunkowań depresji poporodowej. Sfera życia emocjonalnego pacjentek, u tym okresie życia jest niedoceniana stroną działania klinicznego. Wybór tematu badań, jak już podkreślałem, jest bardzo trafny, zaś metodyka badania oparta o ankiety: Skali kontroli emocji, skalę Becka, Edynburską skalę depresji i skalę satysfakcji z życia, jest prawidłowo zastosowana. Na podkreślenie zasługuje użycie, czterech kwestionariuszy oceniających różne aspekty życia emocjonalnego.

Uzyskane wyniki odnoszono do wybranych danych socjo-demograficznych zebranych w autorskiej ankiecie Doktorantki.

Celem pracy była ocena wpływu edukacji w szkole rodzenia na częstość występowania depresji poporodowej. Cele szczegółowe przedstawione są w 4 punktach.

W rozdziale materiał i metodyka przedstawiono szczegółowo zasady rekrutacji oraz kryteria włączenia i wyłączenia kobiet do badania. Do analizy zakwalifikowano 200 kobiet z których, 100 uczestniczyło w zajęciach szkoły rodzenia oraz 100 stanowiącą grupę kontrolną zdrowych położnic po niepowikłanym porodzie i połogu. Zestawy kwestionariuszy były wypełniane w połogu do 6 tygodni po porodzie,

Badanie ma charakter prospektywny i jego wyniki zawarte są na 12 stronach wydruku oraz przedstawione są na 18 tabelach.

Do najważniejszych obserwacji Doktorantki należy zaliczyć stwierdzenie, że ryzyko wystąpienia depresji w połogu jest niezależne od wieku, statusu -ekonomicznego oraz edukacji prowadzonej w szkole rodzenia. W oparciu o ten wniosek, realizując opiekę przedporodową wg standardów określonych przez ministra zdrowia należało by wprowadzić zmiany programowe w szkole rodzenia przygotowujące do lepszego radzenia sobie z zaburzeniami emocjonalnymi występującymi w połogu u wszystkich kobiet. Zaburzenia emocjonalne nasilające się pod koniec ciąży i po porodzie istotnie wpływają na relację matki z dzieckiem oraz zaburzają relacje międzyludzkie w rodzinie.

W tym aspekcie znaczenia nabierają obserwacje, że kobiety uczestniczące w edukacji w szkole rodzenia mają wyższą satysfakcję z życia po urodzeniu dziecka, natomiast kobiety niepracujące z niższym wykształceniem i nie uczestniczące w szkole rodzenia wykazywały niższy stopień tłumienia objawów depresyjnych.

Za ważne uważam wyniki, które zostały posumowane we wniosku trzecim. Edukacja kobiet młodych poniżej 18 r.ż. zmniejszała stopień tłumienia gniewu. Kobiety młode powinny być objęte szczególną opieką przed i po porodową.

Nie mogę natomiast zgodzić się z wnioskiem czwartym, że przedporodowa edukacja w szkole rodzenia powinna być szczególnie propagowana wśród wszystkich kobiet powyżej 35 r.ż. Uważam, że propagowanie powinno dotyczyć wszystkich kobiet planujących i nie planujących macierzyństwa, u których zaistniała ciąża.

W analizie wyników uzyskanych w kwestionariuszach Boeck'a brakuje mi tabeli z informacją ile kobiet uzyskało wynik 12-19 pkt; 20-25 pkt i 26-63 pkt. Cenna była by także informacja, u ilu z nich wystąpiła po porodzie depresja.

Praca napisana jest starannie jednakże zawiera nieliczne błędy np. str 53
„Wykazali oni że w grupie kobiet doświadczających większej ilości epizodów...”
Epizody są cechą policzalną więc powinno być *liczba epizodów*.

Dyskusja przeprowadzona jest ciekawie i konfrontuje uzyskane wyniki z danymi z piśmiennictwa. Rozdział ten wnosi nowe dane do dyskusji dotyczącej wieloczynnikowych uwarunkowań zdrowia psychicznego, jakości życia i zapobieganiu wystąpieniu depresji u kobiet w okresie pierwszych tygodniach po urodzeniu dziecka.

Praca zakończona jest 4 wnioskami wynikającymi z postawionych celów badania. Piśmiennictwo składa się ze 127 pozycji, z których ponad połowę opublikowano w języku angielskim

Podsumowując, przedstawione nieliczne krytyczne uwagi redakcyjne nie wpływają na moją bardzo pozytywną ocenę wartości merytorycznej badań oraz przedstawionej rozprawy.

Mgr Krystyna Krygowska wykazała się umiejętnością planowania i przeprowadzania badań. Prawidłowo zinterpretowała wyniki i wyciągnęła wnioski. Przedstawiona dysertacja jest oryginalnym osiągnięciem Kandydatki.

Praca magister pielęgniarstwa **Krystyny Krygowskiej** *”Wpływ edukacji kobiet ciężarnych w szkołach rodzenia w województwie podkarpackim na częstość występowania depresji poprodowej”* spełnia wymogi merytoryczne i formalne stawiane rozprawom doktorskim. Wobec powyższego w oparciu z rozporządzenie MNiSW z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora, w związku z art. 179 ust.1 Ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce , wnoszę do Rady Naukowej Kolegium Nauk Medycznych Instytutu Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego o nadanie magister pielęgniarstwa Krystynie Krygowskiej stopnia doktora nauk medycznych. Wnoszę ponadto o wyróżnienie pracy.

Prof. zw. dr hab. n med. Jan Kotarski

